

ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ

ΙΟΥΛΙΟΣ ΧΟΡΤΟΘΕΡΤΣ
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ ΑΥΓΟΥΣΤΟΝ
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ ΣΤΑΥΡΙΤΕΣ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ
ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΕΤΟΣ 37°
ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 291

Θερινές εκδηλώσεις 2025

Ολοκληρώθηκαν στις 5 Ιουλίου 2025 με επιτυχία οι θερινές εκδηλώσεις "Κλήδονας 2025" της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας στον προαύλιο χώρο του σχολείου στο Κομνηνίο Βεροίας, με εκατοντάδες κόσμου να γεμίζει ασφυκτικά όλο το χωριό.

Συνέχεια στην 8η σελίδα

Η πτώση της Τραπεζούντας (1461)

Το τελευταίο προπύργιο του [βυζαντινού](#) ελληνισμού, που δεν είχε πέσει ακόμα στα χέρια των [Οθωμανών](#) μετά την κατάκτηση και της [Πελοποννήσου](#) από το [Μωάμεθ Β' τον Πορθητή](#) το 1458, ήταν η [Τραπεζούντα](#). Ο κίνδυνος για την απώλεια της ήταν άμεσος, γι' αυτό και ο αυτοκράτορας της [Δαβίδ](#) αποφάσισε να έρθει σε συνεννοήσεις με Δυτικούς και Ανατολικούς ηγεμόνες, οι οποίες όμως δεν απέδωσαν καρπούς. Η Τραπεζούντα πολιορκήθηκε από τους Οθωμανούς επί 32 ημέρες και παραδόθηκε στις [15 Αυγούστου 1461](#), ανήμερα της εορτής της κοιμήσεως της Θεοτόκου.

Συνέχεια στην 3η σελίδα

Η Λέσχη ήταν εκεί

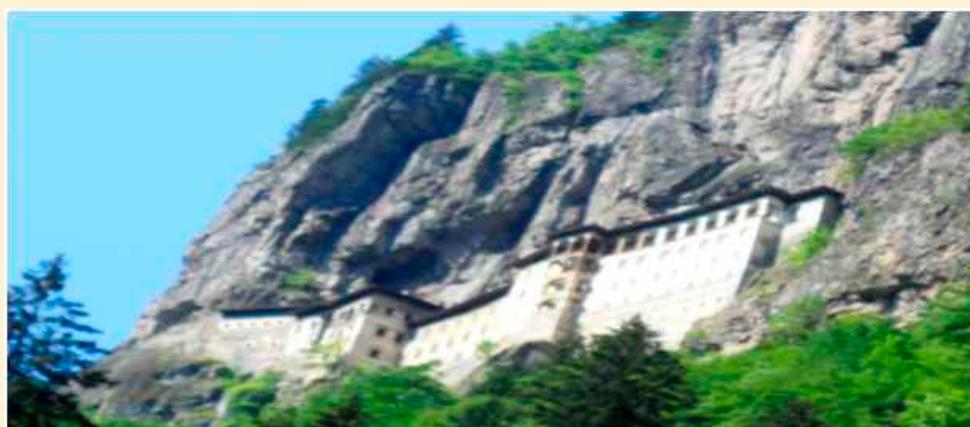

Το βράδυ του Σαββάτου, 30 Αυγούστου 2025, στο χωριό Γεωργιανοί Βεροίας και οργάνωσε μια διαφορετική βραδιά στη μνήμη του Γιώργου Τσαρτιλίδη στο γήπεδο του χωριού.

Συνέχεια στην 5η σελίδα

Παναγία Σουμελά

Το μοναστήρι σύμβολο
για τους Έλληνες του Πόντου

Η δήλωση του Λεωνίδα Ιασωνίδη, υπουργού Πρόνοιας της κυβέρνησης Ελ. Βενιζέλου, όταν επί των ημερών του, η εικόνα ήρθε στην Ελλάδα δείχνει την ιδιαίτερη σχέση των ποντίων με τη μητέρα τους Παναγία.

«Εν Ελλάδι υπήρχαν οι Πόντιοι, αλλά δεν υπήρχεν ο Πόντος. Με την εικόνα της Παναγίας Σουμελά ήλθε και ο Πόντος». Η εικόνα, σύμφωνα με την παράδοση της εκκλησίας δημιουργήθηκε από τον Απόστολο και Ευαγγελιστή Λουκά.

Συνέχεια στην 6η σελίδα

ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟ ΣΤΟΝ ΠΟΝΤΟ

Η Ευξείνου Λέσχη Βέροιας σε συνεργασία με το Τουριστικό Γραφείο "Αχιλλέας Tours" πραγματοποίησε 9ήμερη εκδρομή στον Πόντο, στις ιδιαίτερες αξέχαστες και αλησμόνητες ιδιαίτερες πατρίδες μας, από 16 έως 24 Αυγούστου 2025.

Συνέχεια στην 7η σελίδα

7ο φεστιβάλ
παραδοσιακών χορών
Δήμου Βέροιας

2

Αντάμωμα
στο Ξηρολίβαδο

4

Παναγία
Σουμελά

6

ΕΓΩ 'ΚΙ ΤΑΒΙΖΩ
ΜΕ ΤΗΝ ΓΥΝΑΙΚΑ Μ'

7

ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

www.elverias.gr

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ - ΕΚΔΟΤΗΣ

ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

Λάμπ. Πορφύρα 1- Πανόραμα Βέροιας
Βέροια - Τ.Κ. 59132 - Τηλ.: 2331072060

Email: info@elverias.gr

Ιδρυτής

+ ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΕΛΕΤΙΔΗΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Ε.Λ.ΒΕΡΟΙΑΣ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΥΛΗΣ

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΠΟΥΡΤΙΔΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΟΥΜΠΟΥΛΙΔΗΣ

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ

ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ
ΚΑΡΑΜΑΝΛΙΔΗΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ

ΝΕΑ ΝΙΚΟΜΗΔΕΙΑ

ΤΗΛ. 23310 90339 - 90234

ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ

Λ. Πορφύρα 1

591 32 - ΒΕΡΟΙΑ ΗΜΑΘΙΑΣ

Κωδικός 1000001

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΝΕΑ Γ' ΤΡΙΜΗΝΟΥ 2025

5-7-2025

Θερινές εκδηλώσεις του συλλόγου στο Κομνήνιο Ημαθίας.

11-7 2025

Συμμετοχή της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας στο 7ο φεστιβάλ παραδοσιακών χορών του Δήμου Βέροιας.

25 και 26 -07-2025

Εκπροσώπηση στις εκδηλώσεις του Πολιτιστικού και Μορφωτικού Συλλόγου Καλλιθέας

6-8-2025

Συμμετοχή του χορευτικού σε εκδήλωση στο Ν. Πρόδρομο στις 6 Αυγούστου 2025.

16/24-8-2025

Προσκόνημα στον Πόντο

30-8-2025

Βραδιά τιμής στον Γιώργο Τσαρτιλίδη στο γήπεδο Γεωργιανών Ημαθίας (Τσάρτιλος 2025)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ Δ' ΤΡΙΜΗΝΟΥ 2025

21- 09-2025

Έναρξη των τμημάτων χειμερινής περιόδου 2024-2025.

Εντός Νοεμβρίου

Παρουσίαση σεμιναρίου με θέμα «Οι χοροί στον Πόντο».

29- 11-2025

Ετήσιος χορός τμημάτων.

27-12-2025

Παρουσίαση του δρώμενου των μωμόγερων στη Βέροια.

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΤΗΣ Ε.Λ. ΒΕΡΟΙΑΣ

Λειτουργεί
Πέμπτη & Κυριακή
από τις 17:00 έως τις 21:00.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

ΤΑ ΜΕΛΗ
ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ
ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΝΤΑΙ
ΓΙΑ ΤΗΝ
ΤΑΚΤΟΠΟΙΗΣΗ
ΤΗΣ ΕΤΗΣΙΑΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ
ΤΟΥΣ
ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ
ΜΟΛΙΣ 10€

7ο φεστιβάλ παραδοσιακών χορών Δήμου Βέροιας

Πραγματοποιήθηκε με μεγάλη επιτυχία το 7ο φεστιβάλ παραδοσιακών χορών του Δήμου Βέροιας από τις 9 έως τις 11 Ιουλίου 2025.

Τρεις βραδιές γεμάτες χορό, τραγούδι, μουσική απ' όλη την Ελλάδα και τον Πόντο καθώς συμμετείχαν σχεδόν όλοι οι τοπικοί σύλλογοι του δήμου μας.

Η Ευξείνος Λέσχη Βέροιας συμμετείχε

με πολυπληθές τμήμα χορού την πρώτη ημέρα του φεστιβάλ και έκλεψε τις εντυπώσεις με την μοναδική εμφάνιση του χορευτικού της τμήματος.

Το ραντεβού ανανεώθηκε για την επόμενη χρονιά με την ευχή να έχει μεγαλύτερη επιτυχία, τόσο από άποψη διοργάνωσης όσο και άποψη συμμετοχής κόσμου και συλλόγων.

Η πτώση της Τραπεζούντας (1461)

Όταν το 1458 πέθανε ο αυτοκράτορας της Τραπεζούντας [Ιωάννης Δ'](#), ο γιος και διάδοχός του, [Αλέξιος ο Ε'](#), ήταν μόλις τεσσάρων ετών. Αυτό ήταν και το ιδανικό πρόσχημα για να αναλάβει τη διακυβέρνηση ο αδελφός του Ιωάννη, ο Δαβίδ. Η ισχυρή οικογένεια των Καβασιτών του Μεσοχαλδίου τον στήριξε και ο λαός τον δέχτηκε χωρίς καμία αντίσταση, γιατί θεώρησε ότι ήταν εκείνος ο ώριμος πολιτικός άνδρας που απαιτούσαν οι περιστάσεις.

Ο μεγάλος κίνδυνος που απειλούσε την Τραπεζούντα στα χρόνια του Δαβίδ ήταν ο Μωάμεθ Β' Πορθητής. Μόλις πέντε χρόνια πριν (1453), είχε καταλάβει την πρωτεύουσα του βυζαντινού κράτους, την [Κωνσταντινούπολη](#), γι' αυτό και η απειλή του τώρα ήταν περισσότερο από ορατή.

Αν και ο Δαβίδ έχει κατηγορηθεί για τον αδύναμο χαρακτήρα του και την έλλειψη πολιτικής βούλησης, ο τουρκικός κίνδυνος δεν τον άφησε αδιάφορο. Συνέχισε την πολιτική του Ιωάννη, αλλά μηχανιστικά, χωρίς την ικανότητα να προσαρμόζει την τακτική του προκατόχου του ανάλογα με τις περιστάσεις προς όφελος της αυτοκρατορίας του.

Ο Δαβίδ, στο πλαίσιο της προσπάθειας εξεύρεσης πολιτικής λύσης, κατέφυγε στην τακτική της σύναψης επιγαμιών, φέροντας εις πέρας την επιγαμία μεταξύ της ανιψιάς του Θεοδώρας ([Δέσποινα Χατούν](#)) και του μουσουλμάνου εμίρη των Ασπροπροβατάδων Ουζούν Χασάν, επιγαμία που είχε ξεκινήσει από τον πατέρα της Θεοδώρας, τον Ιωάννη Δ', αλλά δεν πρόλαβε να ολοκληρωθεί πριν από το θάνατό του (1458).

Η στρατιωτική συμμαχία που συνεπαγόταν ο πολιτικός αυτός γάμος αναπτέρωνε τις ελπίδες του Δαβίδ, γιατί έτσι οι λαοί από τον [Καύκασο](#) και τον [Τίγρη](#) μέχρι τα [Καρπάθια](#) και από εκεί μέχρι τα νησιά της Μεσογείου θα μπορούσαν να ενώσουν τις δυνάμεις τους εναντίον του κοινού εχθρού.

Στόχος του Δαβίδ ήταν να οργανωθεί σταυροφορία τόσο στην [Ασία](#) όσο και στην [Ευρώπη](#). Στην Ανατολή ανανέωσε τις συμμαχίες και τις συνθήκες με τους ηγεμόνες της Ιβηρίας, της Γεωργίας, της Μικρελίας, της [Κιλικικής Αρμενίας](#), με τον ηγεμόνα της [Σινώπης](#) Ισμαήλ, καθώς και με το σουλτάνο της [Καραμανίας](#).

Στην προσπάθειά του να πείσει τη Δύση για την οργάνωση αντιπερισπασμού εναντίον των Οθωμανών στην [Ουγγαρία](#), ο Δαβίδ απευθύνθηκε στην ισχυρή [Δημοκρατία της Βενετίας](#), με την οποία οι Τραπεζούντιοι διατηρούσαν φιλικές σχέσεις από το 1416, στο δούκα της Βουργουνδίας Φίλιππο Γ' τον Καλό, καθώς και στον πάπα Πίο Β', στο πρόσωπο του οποίου βρήκε ένα θερμό υποστηρικτή. Ο πάπας έστειλε προσωπική επιστολή προς τους περισσότερους χριστιανούς ηγεμόνες και οργάνωσε μία εκκλησιαστική σύνοδο στη Μάντουα με σκοπό την αποστολή βοήθειας στην Τραπεζούντα.

Ως παπικός απεσταλμένος στην [Τραπεζούντα](#) έφτασε ο πατήρ Λουδοβίκος, ο οποίος ταξίδεψε στην [Ιβηρία](#), τη [Γεωργία](#), τη Μικρή Αρμενία και την Καραμανία για να συνασπίσει τις δυνάμεις αυτές κατά των Οθωμανών, ενώ έφτασε μέχρι το [Ντιαρμπέργκ](#) με σκοπό να συναντήσει το Χασάν. Από όλες τις δυνάμεις της [Ανατολίας](#) ο Δαβίδ μπορούσε να υπολογίζει ουσιαστικά μόνο στον Ουζούν Χασάν, ο οποίος όμως, όπως θα δούμε, σύντομα τον εγκατέλειψε.

Το 1459 ο Δαβίδ οργάνωσε στρατό 20.000 ανδρών και ναυτική δύναμη 30 πλοίων, ενώ από τη [Γένοβα](#) και τη [Βενετία](#) στάλθηκε

πολεμικό υλικό. Όμως, το μοναδικό αποτέλεσμα όλων αυτών των διπλωματικών και στρατιωτικών ενεργειών ήταν να αποκτήσει ο Μωάμεθ σαφή εικόνα σχετικά με το ποιοι είναι οι φίλοι και ποιοι οι εχθροί του, για να εκδικηθεί τους τελευταίους μετά την τελική επικράτησή του.

Παρά την ισχυρή στρατιωτική του δύναμη ο Μωάμεθ ακολούθησε αρχικά το δρόμο των διπλωματικών ελιγμών. Η πρώτη του κίνηση ήταν να επιχειρήσει να αποσπάσει τον ηγεμόνα της Σινώπης Ισμαήλ από τη συμμαχία του με τους Τραπεζούντιους. Κι αυτό γιατί η Σινώπη διέθετε κατάλληλο λιμάνι για επιχείρηση εναντίον του εσωτερικού της Μικράς Ασίας κι επιπλέον η φρουρά της αποτελούνταν από 1.200 στρατιώτες και οι προμαχόνες της είχαν γύρω στα 300 τηλεβόλα. Ήταν δηλαδή η μόνη στρατιωτική βάση που θα μπορούσε να παραλύσει τις οθωμανικές δυνάμεις, γι' αυτό και ο έλεγχός της ήταν μείζονος σημασίας για το Μωάμεθ.

Ο Ισμαήλ έστειλε πρέσβη το γιο του, ο οποίος υπέγραψε συμμαχία με το Μωάμεθ, για να καταλήξει τελικά αιχμάλωτος του και να αποτελέσει μέσο εκβιασμού προς τον ηγεμόνα της Σινώπης. Ο Ισμαήλ, μην έχοντας άλλη επιλογή, αναγκάστηκε να παραδώσει στο σουλτάνο τη Σινώπη με αντάλλαγμα τη [Φιλιππούπολη](#) και να μεταφερθεί σ' αυτήν με μεγάλη χρηματική αποζημίωση.

Και ενώ ο οθωμανικός στόλος κατευθυνόταν από το νέο ορμητήριο, τη Σινώπη, εναντίον της Τραπεζούντας, ο στρατός ξηράς, ξεκινώντας από την ίδια αφετηρία και περνώντας από τη [Σεβάστεια](#), συγκρούστηκε με τους Τουρκομάνους του Ουζούν Χασάν και τους συνέτριψε. Ο Ουζούν Χασάν, πανικοβλημένος από τις πρώτες νίκες του Μωάμεθ, έστειλε πρεσβεία ζητώντας ειρήνη. Ο Μωάμεθ δέχτηκε το αίτημα με μοναδικό όρο να λύσει τη συμμαχία του με τους χριστιανούς της Τραπεζούντας, ο οποίος έγινε δεκτός.

Οι εξελίξεις ήταν τραγικές για το Δαβίδ, γιατί με τα νέα δεδομένα οι συμφωνίες που είχε πετύχει ο Ιωάννης Δ' ακυρώνονταν και ο ίδιος βρισκόταν τελείως εκτεθειμένος στον οθωμανικό κίνδυνο.

Ο οθωμανικός στόλος, αφού απέκλεισε κάθε δυνατότητα βοήθειας προς την Τραπεζούντα από τη [Θεοδοσία](#) και τη Γεωργία, ξεκίνησε από τη Σινώπη για να επιτεθεί στην πόλη. Όταν ο οθωμανικός στρατός αποβιβάστηκε από τα πλοία, άρχισε η λεηλασία των προαστίων της Τραπεζούντας.

Η Τραπεζούντα πολιορκούνταν επί 32 ημέρες χωρίς αποτέλεσμα. Την εξέλιξη των πραγμάτων καθόρισε η είδηση ότι τα στρατεύματα του Ουζούν Χασάν κατατροπώθηκαν από τις τουρκικές δυνάμεις και ότι ο εμίρης παραιτήθηκε από τη συμμαχία του με τους χριστιανούς ηγεμόνες.

Στο μεταξύ, η εμπροσθοφυλακή του τουρκικού στρατού με στρατηγό το Μαχμούτ είχε ήδη καταλάβει τη Σκυολίμνη, ενώ ο στρατός του Μωάμεθ όδευε προς την Τραπεζούντα προσπερνώντας τα οχυρωμένα στενά της περιοχής χωρίς καμία αντίσταση.

Υποστηρίζεται ότι ο Δαβίδ, όπως και ο λαός της Τραπεζούντας, παρά τον πανικό και την απόγνωση στην οποία βρίσκονταν, ιδίως μετά την εγκατάλειψή τους από τις συμμαχικές δυνάμεις, ήταν αποφασισμένοι να προβάλουν αντίσταση στην τουρκική απειλή. Αυτό εξάλλου φανερώνει και το γεγονός ότι υπέμεναν την πολιορκία επί 32 ημέρες.

Στο μεταξύ όμως είχαν αρχίσει διαπραγματεύσεις με σκοπό την

Συνέχεια στην 4η σελίδα

Η πτώση της Τραπεζούντας (1461)

Συνέχεια από την 3η σελίδα

επίτευξη κάποιας συνθήκης. Μεσολαβητής των διαπραγματεύσεων αυτών ήταν ο πρωτοβεστιάριος Έλληνας εξωμότης [Γεώργιος Αμιρούτζης](#), πρώτος εξαδελφος του στρατηγού [Μαχμούτ](#). Θεωρείται ότι ο Αμιρούτζης ήταν αυτός που διεκπεραίωσε τα ζητήματα των διαπραγματεύσεων υπέρ των Τούρκων και στην ουσία ανάγκασε το Δαβίδ να δεχτεί τους ταπεινωτικούς όρους των συνθηκών που επιτεύχθηκαν. Στον υποδαυλιστικό ρόλο του Αμιρούτζη υπέρ των Τούρκων συνηγορεί και το γεγονός ότι μετά τη σύναψη των ευμενών για το Μωάμεθ συμφωνιών, ο Αμιρούτζης εξασφαλίστηκε από το σουλτάνο με ισόβια διατροφή.

Ο Δαβίδ πρότεινε στο Μωάμεθ να επιστρέψουν στις παλιές συνθήκες. Έδειξε μάλιστα προθυμία να του προσφέρει ως σύζυγο την κόρη του Άννα, καθώς και περιοχές της επικράτειάς του. Ο Μωάμεθ, βρισκόμενος σε θέση ισχύος ήδη έξω από τα τείχη της πόλης, επέμεινε στην πλήρη υποταγή.

Στις διαπραγματεύσεις με τον Αμιρούτζη επικαλούνταν την περίπτωση του Δημητρίου της Πελοποννήσου, ο οποίος του είχε παραδώσει την περιοχή του κατά τις υποδείξεις του και γι' αυτό εξακολουθούσε να ζει ευτυχισμένος και ασφαλής. Απειλώςε μάλιστα ότι σε περίπτωση αντίστασης οι Τραπεζούντιοι όχι μόνο θα αιχμαλωτιζόνταν, αλλά και θα εκτελούνταν ταπεινωτικά.

Ο Δαβίδ, βλέποντας ότι ήταν ανώφελο να προβάλλει οποιαδήποτε αντίσταση, απάντησε ότι ο ίδιος ήταν πρόθυμος να δεχτεί κάθε όρο του Τούρκου σουλτάνου, ζητώντας να μη λεηλατηθεί η χώρα του. Μπροστά στην ορατή και άμεση απειλή του οθωμανικού στρατού δέχτηκε να παραδώσει την πόλη του, κάτι που –βάσει της συμφωνίας– εγγυούνταν τόσο τη σωτηρία του ίδιου και των υπηκόων του όσο και την ασφάλεια της περιουσίας τους. Η παράδοση της πόλης έγινε στις 15 Αυγούστου 1461.

Έπαρχος της πόλης διορίστηκε ο Χιτήρ μπέης. Ωστόσο οι διώξεις, οι αρπαγές, οι σφαγές και οι κάθε είδους βιαιότητες δεν αποφεύχθηκαν και η πραγματικότητα αυτή δικαίωσε τη στάση του λαού, που επιθυμούσε τη συνέχιση της αντίστασης αντί της άνευ όρων παράδοσης.

Ο Δαβίδ μαζί με την οικογένειά του και τους θησαυρούς του αναχώρησε με πλοίο για την Κωνσταντινούπολη και από εκεί κατέληξε στην Αδριανούπολη. Τον τελευταίο αυτοκράτορα του Πόντου ακολούθησαν –κατ' εντολή του Μωάμεθ– και πολλές οικογένειες ευγενών Τραπεζουντιών, όπως οι Δωρανίτες, οι Καβασίτες κ.ά.

Κατά τη διάρκεια του χειμώνα του 1461, ο Μωάμεθ ολοκλήρωσε την κατάκτηση των περιοχών γύρω από την Τραπεζούντα. Η [Κερασούντα](#), το [Μεσοχάλδιο](#), καθώς και τα υπόλοιπα ορεινά κάστρα, παραδόθηκαν χωρίς καμία αντίσταση.

Ο σουλτάνος, ωστόσο, παρά τα συμφωνημένα, εκδίωξε τους χριστιανούς από τα σπίτια τους με τη διαταγή να κατασκηνώσουν κοντά στο [Τζυκανιστήριο](#), στον Άγιο Φίλιππο και στην Αγία Σοφία. Επίσης τους αφαίρεσε τις περιουσίες τους και τους απαγόρευσε την είσοδο εντός των τειχών. Μόνο στο ένα τρίτο των κατοίκων επιτράπη να κατοικήσει γύρω από την Τραπεζούντα. Τόσο οι κόρες όσο και οι γιοι των ευγενών γέμισαν τα χαρέμια του Μωάμεθ και των άλλων Τούρκων ηγεμόνων, ενώ τουλάχιστον 800 αιχμάλωτοι Τραπεζούντιοι οδηγήθηκαν στα τάγματα των Γεντισάρων.

Η μητρόπολη και οι γύρω από αυτή σχολές και βιβλιοθήκες έγιναν κατοικίες των Ουλεμάδων και αργότερα έδρα του εκάστοτε διοικητή. Όλες οι εκκλησίες της περιοχής, εντός και εκτός των τειχών, μετατράπηκαν σε τζαμιά, ενώ ο προσωρινός αρχιερέας ορίστηκε να εδρεύει όχι μέσα στην πόλη, αλλά σε προάστιο, στην περιοχή όπου βρισκόταν η μονή του Αγίου Φιλίππου.

Η πτώση της Αυτοκρατορίας της Τραπεζούντας σήμανε την κατάλυση του κράτους των Μεγάλων Κομνηνών και την επικράτηση των Οθωμανών στην περιοχή. Παρά το άδοξο τέλος της, η επί περίπου τρεις αιώνες παρουσία της Αυτοκρατορίας της Τραπεζούντας συνέβαλε στο να διασωθεί το εκεί ελληνικό και χριστιανικό στοιχείο, κάτι που θα μπορούσε από πολύ νωρίς να είχε αλλοιωθεί από τις ισχυρές πιέσεις των γειτονικών λαών, αντίστοιχες με τον εξισλαμισμό των Ελλήνων της Μικράς Ασίας. Έτσι τελειώνει άδοξα η ιστορία της θρυλικής πρωτεύουσας των Κομνηνών και πίπτει στα χέρια των αλλόθρησκων η πρωτεύουσα της καρδιάς μας, η καλλίστη Τραπεζούντα.

ΠΗΓΗ: Βικιπαίδεια

Επιμέλεια - Σχόλια: Νίκος Τσιμπουλίδης

Αντάμωμα στο Ξηρολίβαδο

Στο 19ο αντάμωμα των απανταχού Ξηρολιβαδιτών συμμετείχε η Εύξεινος Λέσχη Βέροιας με χορευτικό τμήμα της το βράδυ της 20 Ιουλίου 2025, κατόπιν πρόσκλησης του τοπικού πολιτιστικού συλλόγου Ξηρολιβάδου..

Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε στην πλατεία του χωριού όπου επίσης χόρεψαν ο τοπικός σύλλογος και η ΚΕΠΑ δήμου Βέροιας ενώ ακολούθησε παραδοσιακό γλέντι με ζωντανή μουσική. Τα παιδιά της λέσχης πρωταγωνίστησαν και έδειξαν τις χορευτικές τους ικανότητες αποσπώντας τα θερμά χειροκροτήματα των παρευρισκόμενων.

Μπράβο σας παιδιά

Η Λέσχη ήταν και εκεί

Το βράδυ της Τετάρτης 6 Αυγούστου 2025, η Εύξεινος Λέσχη Βέροιας συμμετείχε με χορευτικό της τμήμα στις 2ήμερες εκδηλώσεις του ΠΣ Νέου Προδρόμου. Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε στην εκκλησία του χωριού όπου ακολούθησε παραδοσιακό γλέντι με ζωντανή μουσική.

Τα παιδιά της λέσχης πρωταγωνίστησαν και έδειξαν για μια ακόμη φορά τις χορευτικές τους ικανότητες αποσπώντας τα θερμά χειροκροτήματα των παρευρισκόμενων.

Η Λέσχη ήταν εκεί

Εκεί όπου αντηχούσαν άλλοτε τα τραγούδια του, συγκεντρώθηκε ο κόσμος για να τιμήσει τον άνθρωπο που έδωσε φωνή και ψυχή στις στιγμές τους, τον Γιώργο Τσαρτιλίδη, τον δικό μας «Τσάρτιλο». Μας μετέφερε ήχους και παραδοσιακά ακούσματα από ανθρώπους της πρώτης γενιάς και μας μύησε στην ορθή ποντιακή παράδοση. Άφησε μεγάλη πνευματική παρακαταθήκη και καμιάν κι θα ανασπάλομε τον γλεντζέ, τον μουχαμπετλή, τον κεφλή δέσκαλο και πάντα θα τραγωδούμε για τ'ατόν.

Ήταν μια βραδιά που ξεκίνησε με το χαιρετισμό του Μπάμπη Καπουρτίδη που είχε την ευθύνη της παρουσίασης και στη συνέχεια λίγα λόγια είπαν ο πρόεδρος της Ευξείνου Λέσχης Νίκος Τουμπουλίδης και ο πρόεδρος των Γεωργιανών Ηρακλής Σοφιανίδης. Η βραδιά που η μοίρα θέλησε να τη ντύσει με βροχή που δυστυχώς οι λίγες σταγόνες ανάγκασαν τον κόσμο να αποχωρήσει, έμοιαζαν να 'ναι κάτι πολύ πιο βαθύ από απλή βροχή. Ήταν τα δάκρυα του ίδιου του «Τσάρτιλου» είπε η αγαπημένη του σύζυγος Γεωργία, που από ψηλά έβλεπε την οικογένειά του ενωμένη, αγαπημένη, να στέκεται στο κέντρο της πίστας και να παραλαμβάνει την τιμητική πλακέτα. Ήταν σαν να ψιθύριζε από τον ουρανό πως ήταν εκεί, παρών, μαζί τους.

Κοντά της, τα παιδιά και τα εγγόνια του - οι θησαυροί του, τα αληθινά του διαμάντια. Τα μάτια τους έλαμπαν από συγκίνηση· ήταν περήφανα, μα και πλημμυρισμένα από νοσταλγία για τον άνθρωπο που τους έμαθε την αξία της αγάπης, της οικογένειας, της παράδοσης.

Τρεις στενοί φίλοι, που έζησαν μαζί του για πάνω από 60 χρόνια, πήραν τον λόγο και μίλησαν για εκείνον. Για τον άνθρωπο που δεν τραγουδούσε απλώς, αλλά μετέδιδε την ψυχή του μέσα από κάθε λέξη, κάθε νότα. Μίλησαν για τα γλέντια, τα μουχαμπετία, τις ατέλειωτες νύχτες που η λύρα του γινόταν γέφυρα καρδιάς. Μίλησαν για το χαμόγελό του, τη λεβεντιά του, τη γνησιότητά του. Και το κοινό σώπαινε· άκουγε, ένιωθε, θυμόταν.

Η βραδιά στους Γεωργιανούς μπορεί να σκεπάστηκε από τη βροχή, μα έμεινε φωτεινή στις καρδιές όλων όσοι βρέθηκαν εκεί. Γιατί ο «Τσάρτιλος» δεν χρειάζεται μεγάλα φώτα· του φτάνει η αγάπη των δικών του ανθρώπων για να παραμείνει αθάνατος. Κι όπως κάθε καλλιτέχνης που αφήνει πίσω του ψυχή, έτσι κι εκείνος θα συνεχίσει να μας συντροφεύει. Όχι μόνο μέσα από τα τραγούδια του, αλλά και μέσα από την ίδια την ανάσα της παράδοσης.

ΑΜΑΖΟΝΕΣ

Ταξιδεύοντας πριν λίγες ημέρες από την Αμισό παραλιακά προς τα ανατολικά, περάσαμε μέσα από την εύφορη πεδιάδα της Θεμισκυρας μετακηπευτικά, τα όσπρια και τους ορυζώνες. Την κατακλύζουν ο Ίρις ποταμός λίγο έξω από τον Τσαρσαμπά (Çarşamba) και ο Θερμώδοντας. Κατά τον Στράβωνα: «Η Θεμισκυρα είναι πεδιάδα, με τη μια πλευρά της να βρέχεται από το πέλαγος, ενώ η άλλη πλευρά είναι κάτω από τα βουνά, γεμάτη δέντρα και ποτάμια που τη

Η Αμαζόνα στο Ulusoy Tesisleri, μετά τις Θέρμες.

διαρρέουν, τα οποία πηγάζουν από εδώ. Από όλους αυτούς ανεξαιρέτως ένας ποταμός δημιουργείται και διασχίζει την πεδιάδα κι ονομάζεται Θερμώδοντας. Και ένας άλλος, ίσος με αυτόν, που ρέει από την Φαναρροία, διασχίζει την ίδια πεδιάδα και ονομάζεται Ίρις. Γι' αυτό η πεδιάδα είναι γεμάτη δροσιά και καταπράσινη και μπορεί να τρέφει αγέλες βοδιών και αλόγων εξίσου· κι έχει καλλιέργειες από κεχρί και ζαχαρόχορτο σε ανεξάντλητες ποσότητες. Τόσοι είναι οι καρποί που βγάζει η γεμάτη λόφους χώρα, αυτοφρείς και άγριοι και σταφύλια κι αχλάδια και μήλα και καρύδια, ώστε κάθε εποχή του χρόνου όσοι βγαίνουν στο δάσος βρίσκουν φρούτα σε αφθονία. Οι καρποί είναι άλλοτε κρεμασμένοι ακόμα στα δέντρα κι άλλοτε μέσα στο φύλλωμα, που έχει πέσει στο χώμα, από κάτω, πεσμένα χαμηλά και σε μεγάλες ποσότητες. Συχνά οργανώνονται κυνήγια όλων των ειδών των άγριων ζώων εξ αιτίας της αφθονίας της τροφής» (Γεωγραφικά 12. 3.15).

Εδώ ήταν η κοιτίδα των θρυλικών Αμαζόνων. Μία από αυτές ορθώνει το ανάστημα και το τόξο της σε απόσταση 12 χλμ. μετά τις Θέρμες στον περιβολό πολυκαταστήματος της αλυσίδας Ulusoy, για να θυμίζει την αρχαία τους δόξα. Η ερμηνεία του ονόματός τους κατά τον Σταύρο Νικολαΐδη (Αρχείο Πόντου, τόμ. 26ος) είναι πολυσύνθετη, αρχίζοντας από τις γυναίκες που έκοβαν τον ένα τους μαστό για να μην τις εμποδίζει την τοξοβολία, περνά στις γυναίκες που ζούνε μαζί, χωρίς άνδρες, στις γυναίκες που θηλάζουν τα μωρά τους με γάλα φορβάδος, τις γυναίκες που έχουν πλούσια στήθη, ή πολλούς μαστούς, τις παρθένες, τις ολόφωτες κλπ.

Οι Αμαζόνες από την Θεμισκυρα επεκτάθηκαν στη Σκυθία και Σαρματία, της περιοχής του Καυκάσου, στη Βιθυνία, Αιολίδα και Ιωνία, της Μ. Ασίας και στη Λιβύη της Β. Αφρικής.

Ως γνωστόν ο ένας άθλος του Ηρακλή ήταν η αρπαγή της ζώνης της βασίλισσας Ιππολύτης, για να τη φέρει στο θείο του Ευρυσθέα. Κατά τη μάχη ο Ηρακλής σκότωσε την Ιππολύτη. Εκδίκηση πήρε η βασίλισσα των Αμαζόνων της Λυδίας Ομφάλη, η οποία λένε ότι έμπλεξε στα ερωτικά της δίχτυα τον ήρωα και τον εξευτέλισε. Είναι επίσης γνωστή και η εκστρατεία του Θησέα στη Θεμισκυρα και η αρπαγή της βασίλισσάς τους Αντιόπης. Εξαγριωμένες οι Αμαζόνες εξεστράτευσαν εναντίον της Αθήνας σάρωσαν την Αττική και στρατοπέδευσαν στον Άρειο Πάγο. Ακολούθησε πολόνεκρη σύγκρουση και συνθηκολόγηση. Πιο γνωστή ήταν η πεντάμορφη Πενθεσίλεια, η οποία πάλεψε με τον Αχιλλέα, αλλά σκοτώθηκε. Την θρήνησαν οι Αμαζόνες, αλλά και ο Αχιλλέας, ο οποίος έδωσε το σώμα της στον Πρίαμο για να το κάψει με τιμές.

Έτσι λοιπόν οι Αμαζόνες είτε ήταν προϊστορικές υπάρξεις που επέβαλαν την πολιτεία της γυναικοκρατίας, είτε ήταν σύμβολα φυσικών φαινομένων, ήταν το σύμβολο της πάλης κατά της ανδρικής τυραννίας, ώστε να προκύψει η εξίσωση των δύο φύλων, όπως κήρυξε αργότερα ο Χριστιανισμός.

Παναγία Σουμελά

Το μοναστήρι σύμβολο για τους Έλληνες του Πόντου

Γράφει ο Νίκος Τουμπουλίδης

Συνέχεια από την 1η σελίδα

Αρχικά ονομαζόταν Παναγία η Αθηνιώτισσα, γιατί μετά τον θάνατο του Λουκά ένας μαθητής του την έφερε στην Αθήνα. Το 386 όμως, οι μοναχοί Βαρνάβας και Σωφρόνιος βρέθηκαν μετά από όραμα με την Παναγία, από την Αθήνα στα βουνά του Πόντου.

Σε ένα σπήλαιο σε υψόμετρο πάνω από 1300 μέτρα είδαν μια χρυσαφένια λάμψη. Όταν πλησίασαν, βρήκαν την εικόνα της Παναγίας, που σύμφωνα με την εκκλησία, είχαν μεταφέρει άγγελοι. Οι δύο μοναχοί θεώρησαν την αποκάλυψη της Παναγίας, μέσω της εικόνας, ως σημάδι και αποφάσισαν να φτιάξουν στο σημείο που την βρήκαν ένα κελί.

Έτσι μπήκαν τα «θεμέλια» για την ιερά Μονή της Παναγίας Σουμελά, που κατά τον ξεριζωμό των Ποντίων από την περιοχή, καταστράφηκε από τους Τούρκους. Από το 1986 με απόφαση του τουρκικού υπουργείου πολιτισμού λειτουργεί ως μουσείο, ενώ τον Αύγουστο του 2010 η Τουρκία έδωσε άδεια να τελεστεί θεία λειτουργία πρώτη φορά μετά το 1922. Δυστυχώς όμως από το 2015 η θεία λειτουργία δεν πραγματοποιείται για λόγους "συντήρησης" της μονής. Η μονή αλλά και η ιερή εικόνα πήραν το όνομα Σουμελά, από το όρος Μελά και το ποντιακό «σου», που σημαίνει εις το/ στο. Δηλαδή, η Παναγία «στο Μελά».

Το 1922 οι Τούρκοι στη γενοκτονία των Ποντίων έκαψαν το μοναστήρι για να αφανίσουν εντελώς το ελληνικό στοιχείο από την περιοχή. Πριν βάλουν φωτιά, είχαν αρπάξει όλα τα πολύτιμα κειμήλια της μονής. Οι μοναχοί όμως, που είχαν προβλέψει το χτύπημα των Τούρκων, είχαν φροντίσει να κρύψουν τη θαυματουργή εικόνα της Παναγίας Σουμελά, καθώς και άλλα κειμήλια, όπως το Ευαγγέλιο του Οσίου Χριστόφορου και ένα Σταυρό από Τίμιο Ξύλο, που είχε δωρίσει στη Μονή ο αυτοκράτορας Μανουήλ Γ' της δυναστείας των Κομνηνών.

Τα ιερά αντικείμενα θάφτηκαν στο παρεκκλήσι της Αγίας Βαρβάρας που βρισκόταν σε απόσταση 2 χιλιομέτρων από το μοναστήρι. Οι Έλληνες του Πόντου ξεριζώθηκαν και τα κειμήλια έμειναν εκεί για περίπου δέκα χρόνια. Το 1930 ο μητροπολίτης Ξάνθης Πολύκαρπος Ψωμιάδης και ο τότε υπουργός πρόνοιας Λεωνίδας Ιασωνίδης, απευθύνθηκαν στον πρωθυπουργό Ελ. Βενιζέλο για να ασχοληθεί με το ζήτημα των θαμμένων κειμηλίων. Τότε ο Τούρκος ομόλογος του Βενιζέλου, ο Ισμέτ Ινονού, δέχτηκε να πάει στην περιοχή της μονής μια αντιπροσωπεία Ελλήνων και να αναζητήσει τα κειμήλια.]

Υπό την καθοδήγηση του αρχιμανδρίτη Αμβρόσιου, ο οποίος ήταν ένας από τους τελευταίους μοναχούς της μονής Παναγίας Σουμελά, βρέθηκαν και ξεθάφτηκαν τα ιερά αντικείμενα. Μεταφέρθηκαν στην Αθήνα στο βυζαντινό μουσείο, όπου παρέμειναν έως το 1951. Τότε η εικόνα φιλοξενήθηκε για λίγο στο σωματείο Παναγίας Σουμελά για να τοποθετηθεί επίσημα, τον Αύγουστο του 1952 στον Ιερό Ναό Νέας Παναγίας Σουμελά, που χτίστηκε στις πλαγιές του Βερμίου.

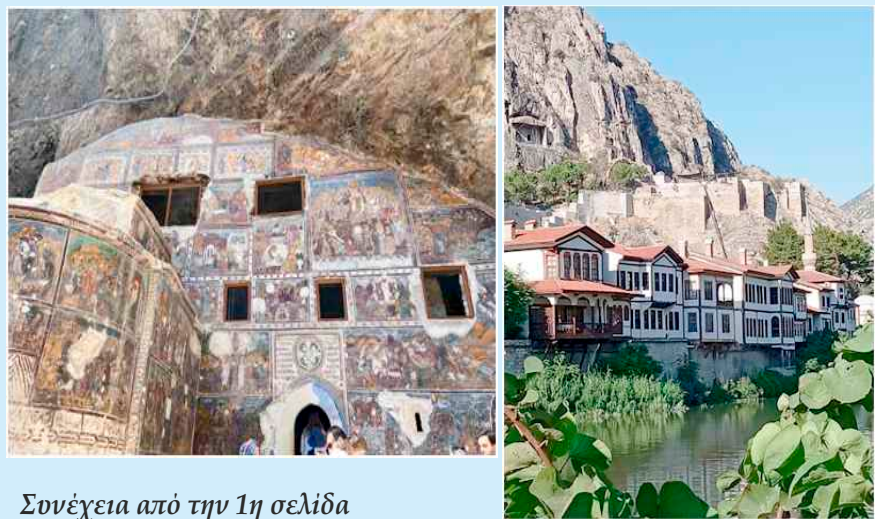
Παναγία Σουμελά (Ημαθία)

Τον Αύγουστο του 1952, η εικόνα της Παναγίας ενθρονίστηκε επίσημα στον Ιερό Ναό που χτίστηκε προς τιμήν Της στο όρος Βέρμιο, σε έκταση 500 στρεμμάτων που παραχώρησαν οι κάτοικοι του χωριού Καστανιά στο ίδρυμα Παναγία Σουμελά με σκοπό να ανασυσταθεί το μοναστήρι και να λειτουργεί ως μονή. Μέχρι σήμερα αυτό δεν έγινε παρότι παρήλθαν 73 χρόνια.

Σαράντα περίπου χρόνια μετά, τον Αύγουστο του 1993 παραδόθηκαν από το βυζαντινό μουσείο Αθηνών ο Σταυρός από τίμιο ξύλο του αυτοκράτορος Μανουήλ Γ' και το Ευαγγέλιο του Οσίου Χριστόφορου και βρίσκονται πλέον όλα τα ιερά μας κειμήλια στο Βέρμιο της Ημαθίας.

Κάθε χρόνο στις 15 Αυγούστου, γιορτή της Παναγίας, χιλιάδες επισκέπτες από όλο τον κόσμο συρρέουν στην Παναγία Σουμελά για να προσκυνήσουν αλλά και να παρακολουθήσουν τις θρησκευτικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις που πραγματοποιούνται στα υψώματα της Καστανιάς. Ελπίζουμε και παρακαλούμε τη Θεοτόκο να έρθει η στιγμή που όλοι οι πόντιοι να είμαστε εκεί ενωμένοι και όχι μόνο οι "αρεστοί".

ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟ ΣΤΟΝ ΠΟΝΤΟ

Συνέχεια από την 1η σελίδα

Το πλήρες πρόγραμμα του οδοιπορικού μας φαίνεται αναλυτικά παρακάτω: ΒΕΡΟΙΑ- ΚΩΝ/ΠΟΛΗ- ΣΑΜΨΟΥΝΤΑ- ΟΙΝΟΗ-ΦΑΤΣΑ - ΚΟΤΥΩΡΑ- ΙΑΣΩΝΕΙΟ ΑΚΡΩΤΗΡΙΟ - ΚΕΡΑΣΟΥΝΤΑ-ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΑ-ΠΑΝΑΓΙΑ ΣΟΥΜΕΛΑ- ΠΛΑΤΑΝΑ-ΟΥΖΟΥΝΓΚΙΟΛ-ΣΟΥΡΜΕΝΑ-ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΗ- ΑΜΑΣΕΙΑ - ΜΕΡΖΙΦΟΥΝΤΑ-ΚΩΝ/ΠΟΛΗ-ΒΕΡΟΙΑ

Η φαντασία και η νοερή μεταφορά του πνεύματος στα μέρη και στους τόπους όπου έζησαν οι πρόγονοί μας, εκεί που γαλουχήθηκε ο ελληνικός πολιτισμός, στους τόπους όπου ρίζωσε η ορθοδοξία δεν μπορεί να εφησυχάσει αν δεν υπάρχει και η φυσική μας παρουσία στους υπόψη χώρους. Γι' αυτό η επιστροφή μας στις ρίζες ήταν ταξίδι ψυχής από τους πενήντα <<Αργοναύτες 2025>>.

Η αρχική δυσάρεστη έκπληξη που μας περίμενε στα σύνορα με τον αποκλεισμό εισόδου στην Τουρκία του πρώην προέδρου μας και Τραντέλλενα Χαράλαμπου Καπουρτίδη, να συνεχίσει το ταξίδι μαζί μας, μας έκανε να δεθούμε ακόμη περισσότερο και σαν μια μεγάλη οικογένεια να ολοκληρώσουμε τον αρχικό σχεδιασμό του οδοιπορικού μας.

Περπατήσαμε, αναπνεύσαμε, γελάσαμε και κλάψαμε, τραγουδήσαμε στα χώματα που έζησαν οι παππούδες και οι γονείς μας. Πήραμε μαζί μας από τον Πόντο και τις ιδιαίτερες πατρίδες μας όλα εκείνα που ονειρευτήκαμε, που οραματιστήκαμε, που ακούσαμε από τους προγόνους μας.

Τα ενδοξότερα έπη ανδρείας και ηρωισμού, γνωστά και άγνωστα γεγονότα των παλικαριών του πόντου και όλων των γενεών που έζησαν, δημιούργησαν, χάρηκαν,τραγουδήσαν και έκλαψαν στην ηρωική μας πατρίδα ήταν σύντροφος της καρδιάς μας σε όλη τη διαδρομή του ταξιδιού μας.

Οι πόντιοι στους 27 αιώνες συνύπαρξης με τις άλλες θρησκείες και μειονότητες του Πόντου πρωταγωνίστησαν με έργα φιλοπονίας, εργατικότητας, φιλοπατρίας και φιλότιμου, λέξη που δεν υπάρχει σε άλλη γλώσσα. Πρέπει να ξαναζηήσουμε παρόμοιες καταστάσεις γιατί εκεί υπάρχουν πόντιοι Ρωμαίοι που μας περιμένουν να μιλήσουν μαζί μας, να μας αγκαλιάσουν, να μας φιλοξενήσουν...

Τα ποντιόπουλα της Ευξείνου Λέσχης Βεροίας ξαναπήγαν και τίμησαν την μητέρα τους. Ευλογήθηκαν και ασπάσθηκαν τις εικόνες, τα ιερά χώματα όπου 4.000 και πλέον άγιοι άφησαν τα κόκαλα τους, εδώ όπου τα πάγχρυσα στόματα των αποστόλων, των τριών ιεραρχών και χιλιάδων αγίων δασκάλων διδάξαν τις αξίες του Χριστιανισμού και του Ελληνισμού.

Η ποντιακή μας συνείδηση και η καρδιά μας αποζημιώθηκε για το μεγάλο αυτό ταξίδι, για το ιερό αυτό προσκύνημα στην μονή Παναγία Σουμελά. Το σκαλισμένο και καρφωμένο μέσα στα βράχια του όρους Μελά μοναστήρι, όπου στις υπώρειες του ρέει ο παραπόταμος του Πυξίτη, « της Παναΐας το ποτάμ», έγινε πλέον τόπος προσκυνήματος για όλες της θρησκείες και τους λαούς.

Το χιλιотραγουδισμένο «Της Τρίχας το γεφύρι» που μένει αδιάφορο για τα χρόνια που έχει στην πλάτη του. Ακόμη και σήμερα μπορεί να χρησιμοποιηθεί τουλάχιστον σαν χώρος όπου οι πόντιοι θα τραγουδούν και θα χορεύουν ενώ ο Πυξίτης ποταμός τρέχει από κάτω με άφθονο νερό και δίνει ζωή σε όλη την κοιλάδα μέχρι να συναντήσει τον Εύξεινο Πόντο.

Ο θρύλος για τον ποντιακό ελληνισμό είναι και θα παραμείνει ανεξίτηλος στη μνήμη μας, ιδιαίτερα τώρα που μας αξίωσε ο παντοδύναμος να πατήσουμε τα ιερά χώματα του Πόντου. Έχουμε όλοι την ευθύνη να αναδείξουμε και να υπηρετήσουμε το ποντιακό ζήτημα καθώς επίσης και να συμβάλουμε στην επίλυση των υπάρχοντων προβλημάτων, προς δόξα των εθνικών και θρησκευτικών μας θεμάτων.

Το επώνυμο μας

Τα επώνυμα των Ελλήνων προσδιορίζουν συνήθως και την καταγωγή μας. Κάποια επώνυμα μας έχουν θα λέγαμε και τουρκικές ρίζες. Ας δούμε μερικά από αυτά που είναι πολύ γνώριμα, αλλά και άλλα που έχουν αυτές τις ρίζες.

Αϊβάζης: ο άνδρας υπηρέτης

Αιπάλης: ο χαζός

Βαλαβάνης: αυτός που έχει μεγάλο κεφάλι

Βούρος: ο παλμός, το παλμικό χτύπημα

Γαρμής: ο δυτικός άνεμος

Γιαδικιάρογλου: ο ταραχοποιός άνθρωπος

Δανακός: Ο μη έχων νου

Ζαΐμης: ο κάτοχος γης, ο φεουδάρχης, ο φοροεισπράκτορας

Καραβάνας: η κατσαρόλα, το συσσίτιο

Κατής: ο δικαστής

Κουγιουμτζής: ο χρυσοχόος, ο έμπορος χρυσαφικών

Κουμανταρέας: ο αρχηγός, ο διοικητής

Ντελής: ο τρελός

Πεχλιβάνης: ο δυνατός

Τσαούσης: ο διοικητής

Ταχτοής: ο χτίστης

Τσιπλακόπουλος: ο γυμνός

Τσακαλίδης: ο πολύ καλός σε όλα

Χατζής: ο προσκυνητής στη Μέκκα, στην ιερή πολή του Ισλάμ

Αυτά τα επώνυμα στην Τουρκία ακούγονται συνήθως με τη κατάληξη -ογλου (που σημαίνει παιδί του...) και στην Ελλάδα με την κατάληξη -ιδης, -οπουλος, κλπ.

Ιδιαίτερα σε περιοχές όπου συνυπήρχαν οι Έλληνες με τους Τούρκους συναντάμε απίστευτα επώνυμα που έχουν κοινή ρίζα. Λέτε να είναι τυχαίο ή πιθανόν να είναι χριστιανοί απόγονοι των γενοκτονηθέντων Ελλήνων που άλλαξαν τα επώνυμα τους σε -ογλου για να γλυτώσουν από την τουρκική μανία. Στο πέρασμα του χρόνου κάποιοι άλλαξαν και ίσως κάποιοι άλλοι να τα αλλάξουν αλλά και κάποιοι θα τα κρατήσουν για να θυμούνται τις ρίζες τους.

ΕΓΩ 'ΚΙ ΤΑΒΙΖΩ ΜΕ ΤΗΝ ΓΥΝΑΪΚΑ Μ'

Έναν ημέραν σο καβενειον τη Θεοδόσ' τη Χειμωνίδη σην Μικρήν Σάνταν έπινα ρακίν με τον Μήτον τη Ζιαρζιαλιά. Με τα πολλά ντο είπαμε έρθεν και τη λογού η σειρᾶσα ταβήγματα ντ'ευτάμε με τοι γυναίκ'ς εμούν, κι ατότε, εθαρρείς και τερώ ατον, είπεν σ'εμέν':

- Εσείν 'κι ξέρω ντ'εφτάτεν και πάντα ταβίζετεν³⁶ με τοι γυναίκ'ς εσούν, εμέν ξαΐ 'κι ελέπετεν ντ'εφτάω;.

- Και ντο εφτάς θείο Μήτο; ερώτεσά'τον.

- Εγώ, Γέργο, κάθαν ημέραν τη Θεού, έξεργος ή έπεργος, α σο πρωί που σ'κούμες ως το μεσημέρ' η γυναίκα μ' η Νίνα λέει'μεν κι εγώ λαλιαν 'κι εβγάλω και α σο μεσημέρ' ως το βράδον η Νίνα λέει κι εγώ εφτάω' για τ'ατό καμίαν 'κι ταβίζω με τη γυναίκα μ'. -

Άγνωστες λέξεις:

1. ταβίζετεν = μαλώνετε. (από το ταβίζω = μαλώνω).
2. ντ'εφτάς; = τι κάνεις; (εφτάω = κάνω).
3. έξεργος = αργία - γιορτή. (εκτός του έργου - χωρίς εργασία).
4. έπεργος = καθημερινή - εργάσιμος. (επί το έργον, εργάσιμη).
5. σ'κούμες = σηκωνόμαστε, αρχαίο ρήμα « σηκόομαι - οὔμαι ».
6. λαλιαν 'κι εβγάλω = Μιλιά δεν βγάζω - σιωπώ.
7. ταβίζω: Λέξη ηχοποίητη από την συλλαβή « ταβ » - « ταβ » που νομίζει κανείς ότι ακούει, όταν κάποιος εκφράζεται νευρικά.

Μετάφραση:

Μία ημέρα στο καφενείο του Θεοδόση του Χειμωνίδη στη Μικρή Σάντα έπινα ρακί (τοίπουρο) με τον Δημήτρη τον Πολιτίδη. (τον Μήτον τη Ζιαρζιαλιά). Με τα πολλά που είπαμε ήρθε και η σειρά (η ώρα) στα μαλώματα τα οποία κάνουμε με τις γυναίκες μας, (συζυγικές διαφωνίες), και τότε, θαρρείς πως τον κοιτάω μου είπε:

- Εσείς, δεν ξέρω τι κάνετε και πάντα μαλώνετε με τις γυναίκες σας, εμένα καθόλου δεν βλέπετε τι κάνω;

- Και τι κάνεις, θείο Δημήτρη;, τον ρώτησα.

- Εγώ, Γιώργο, κάθε ημέρα του Θεού, αργία ή καθημερινή από το πρωί που σηκωνόμαστε έως το μεσημέρι η γυναίκα μου η Νίνα (από το Διονυσία) μου λέει και εγώ φωνή δεν βγάζω και από το μεσημέρι ως το βράδυ η Νίνα μου λέει και εγώ κάνω' (αυτό που μου λέει). Γι'αυτό καμιά φορά δεν μαλώνω με την γυναίκα μου. -

Θερινές εκδηλώσεις 2025

Συνέχεια από την 1η σελίδα

Την παρουσίαση της εκδήλωσης έκανε η κ. Έλενα Δαμιανίδου ενώ χαιρέτησε τους παρευρισκόμενους εκ μέρους του Δ.Σ. ο πρόεδρος της Λέσχης κ. Νικόλαος Τουμπουλίδης, ευχαριστώντας τα μέλη και τους παρευρισκόμενους φίλους για την παρουσία τους ιδιαίτερα φέτος που συμπληρώθηκαν 70 χρόνια από τη λειτουργία της Λέσχης.

Αμέσως μετά απονεμήθηκε τιμητική πλακέτα στον Γιάννη Αβραμίδη, αθλητή ΑμεΑ, για τη χρυσή του νίκη στα 400 μέτρα T71, στο διεθνές μίτινγκ της Ελβετίας (Νότβιλ), επίδοση που αποτελεί παγκόσμιο ρεκόρ από τον πρόεδρο της Λέσχης, εν μέσω θερμών χειροκροτημάτων.

Η βραδιά ξεκίνησε με τα χορευτικά τμήματα της Λέσχης που έδωσαν το βροντερό παρόν. Η διαδοχική εμφάνιση των τμημάτων αρχαίων, παιδικού και εφηβικού εντυπωσίασαν τους παρευρισκόμενους θεατές. Οι χορευτές έδωσαν τον καλύτερό τους εαυτό και πλημμύρισαν το χώρο της εκδήλωσης με κέφι, ζωντάνια και ενθουσιασμό.

Γύρω στα μεσάνυχτα το τμήμα παραστάσεων συνέχισε με ποντιακούς χορούς ενώ το φινάλε ήταν για άλλη μια φορά εντυπωσιακό με την απόδοση από το ανδρικό τμήμα του Πυρρίχιου χορού (Σέρα).

Τους χορευτές συνόδευσαν επί σκηνής οι μουσικοί:

Κελεσίδης Ιορδάνης, λύρα

Παπαδοπούλου Ξένια, νταούλι

Γεωργιάδου Εμμανουέλα, λύρα

Παπαδοπούλου Ελένη, λύρα

Στολτίδης Ακης, νταούλι

Καπουρτίδης Κωνσταντίνος, λύρα - τουλούμ

Στεφανίδης Βασίλης, λύρα

Γιώργος Φουντουκίδης, πλήκτρα

Οι χοροδιδάσκαλοι Ιντζεβίδης Βαγγέλης και Βοργιατζίδου Ραφαηλία μαζί με τους συνεργάτες τους έδειξαν για άλλη μια φορά ότι η συνεργασία και η σύμπνοια αποδίδει ζηλευτά αποτελέσματα.

Στη συνέχεια, τη σκηνή κατέλαβαν γνωστοί καλλιτέχνες του ποντιακού ρεπερτορίου, προσφέροντας ένα μοναδικό μουσικό πρόγραμμα που ξεσήκωσε τους παρευρισκόμενους. Στο τραγούδι οι Σταύρος Σαββίδης και Στέργιος Ζημπλιάδης με αυθεντικές και δυναμικές ερμηνείες. Τη μουσική πλαισίωσαν οι:

Σωκράτης Μουρατίδης, λύρα και αγγείο

Χρήστος Βαρύτιμος, λύρα

Δημήτρης Ουσταπασίδης και Ανδρέας Νικηφορίδης, νταούλια

Θανάσης Σιαδήμας, κλαρίνο

Γιώργος Φουντουκίδης, αρμόνιο

Ευχαριστούμε θερμά όλα τα μέλη των τμημάτων, τον χοροδιδάσκαλο κ. Ιντζεβίδη Βαγγέλη και τη χοροδιδάσκαλο Βοργιατζίδου Ραφαηλία, την υπεύθυνη των μικρών τμημάτων Κιατικίδου Ελπίδα, τους εφόρους τμημάτων και εκδηλώσεων Κοτίδη Γιάννη και Τσεπραϊλίδη Σταύρο αντίστοιχα, τα παιδιά της λέσχης που έπαιξαν διάφορα όργανα και τραγούδησαν για τα χορευτικά τμήματα, τις υπεύθυνες ιματιοθήκης κ. Τογκουσιδίου Ευαγγελία και Μιχαηλίδου Λένα και ιδιαίτερα τους γονείς των παιδιών που είναι πάντα αρωγοί στην προσπάθεια της Λέσχης για την διάσωση και διάδοση της παράδοσης και του πολιτισμού μας.

Τις εκδηλώσεις τίμησαν με την παρουσία τους ο βουλευτής Ημαθίας κ. Κοτίδης Βασίλειος, η Περιφερειακή Σύμβουλος κ. Τζήμα-Τόπη Συρμούλα, ο Αντιδήμαρχος Τεχνικών και πρώην πρόεδρος της Λέσχης κ. Τσαχουρίδης Αλέξανδρος, ο Αντιδήμαρχος ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης κ. Γρηγοριάδης Καλλίστρατος, ο Αντιδήμαρχος Πολιτισμού κ. Ασλανίδης Λάζαρος, ο πρόεδρος της ΔΕΥΑΒ κ. Διαμάντης Στέργιος, ο δημοτικός σύμβουλος Σουμελίδης Μιχάλης, ο πρόεδρος της ΑΝΗ.ΜΑ κ. Τεληγιαννίδης Θεόφιλος, ο πρόεδρος του Πολιτιστικού Συλλόγου Πατρίδας «Ευστάθιος Χωραφάς» και μέλος του Δ.Σ. της Π.Ο.Ε. κ. Καγκελίδης Αντώνης, το μέλος του Δ.Σ. του Σωματείου Αγίου Γεωργίου Περιοτερώτα και πρώην πρόεδρος της λέσχης κ. Ζευγαρόπουλος Λάζαρος, ο πρώην πρόεδρος της λέσχης κ. Κουμπουλίδης Λάζαρος, ο πρώην πρόεδρος της λέσχης κ. Καπουρτίδης Χαράλαμπος ο πρόεδρος του

ΔΔ Τριποτάμου κ. Τσανασίδης Χρήστος καθώς και οι εκπρόσωποι των Συλλόγων: ΠΣ Κομνηνίου, Πατρίδας «Ευστάθιος Χωραφάς», ΠΣ Ραχιάς, ΜΑΣ Καλλιθέας, ΠΣ Πλατέως "Οι Κομνηνοί".

Ευχαριστούμε θερμά τους κατοίκους του Κομνηνίου για τη συνεργασία, τους χορηγούς της εκδήλωσης και ιδιαίτερα το δήμο Βέροιας για τη στήριξη της εκδήλωσης, την ΚΕΠΑ δήμου Βέροιας καθώς και τα ηλεκτρονικά και έντυπα μέσα του Νομού για την προβολή της εκδήλωσης. Το Δ.Σ. της Λέσχης

ευχαρίστησε όλους τους εθελοντές που συνέβαλαν στην προετοιμασία και την πραγματοποίηση της εκδήλωσης αλλά κυρίως να ευχαρίστησε όλους τους φίλους και τα μέλη της Λέσχης, τη σπουδαία νεολαία της Βέροιας που τίμησαν με την παρουσία τους το σύλλογο, χόρεψαν και διασκέδασαν διατηρώντας το κέφι αμείωτο μέχρι τις πρώτες πρωινές ώρες.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΛΑΧΕΙΟΦΟΡΟΥ ΑΓΟΡΑΣ

Κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης πραγματοποιήθηκε λαχειοφόρος αγορά και οι αριθμοί που κερδίζουν είναι:

1ος λαχνός: Νο 1596 δύο κυβικά μέτρα καυσόξυλα προσφορά της εταιρείας "Τσιμπουλας Γ."

2ος λαχνός: Νο 853 ένα 4ήμερο ταξίδι για Πάτμο - Λειψούς προσφορά του Γραφείου Ταξιδιών "Αχιλλέας Tours"

3ος λαχνός: Νο 923 ένα κυβικό μέτρο καυσόξυλα προσφορά της εταιρείας "Τσιμπουλας Κ."

4ος λαχνός: Νο 321 ένα κυβικό μέτρο καυσόξυλα προσφορά της εταιρείας "Τσιμπουλας Κ."

5ος λαχνός: Νο 1558 ένα ψαλίδι κλαδέματος προσφορά του καταστήματος "ΑΦΟΙ Μεϊμαρίδη"

6ος λαχνός: Νο 1402 ένα σετ εργαλειοθήκη του καταστήματος "ΑΦΟΙ Μεϊμαρίδη"

7ος λαχνός: Νο 1766 πέντε γεύματα και πέντε σαλάτες προσφορά του "Μαμά Πεινάω"

8ος λαχνός: Νο 1007 ένα σετ πατάκια αυτοκινήτου προσφορά του πρατηρίου καυσίμων ΒΡ της Κικής Σιδηροπούλου.

Η Εύξεινος Λέσχη Βέροιας ξεκινά την εκπαιδευτική χρονιά 2025-26 την Κυριακή 21 Σεπτεμβρίου 2025 στις 6μμ. Πάμε στη Λέσχη γιατί έχουμε πολλά να μάθουμε όλη τη χρονιά. Η υπόσχεσή μας είναι μία: Να προσπαθούμε καθημερινά για τη συνέχιση της ιστορίας και της παράδοσής μας.

Οι εγγραφές ξεκίνησαν...!

Τα διδακτρα είναι συμβολικά και σε ιδιαίτερα χαμηλές τιμές.